

ADLERBERTSKA STIFTELSENA

Till mottagare av stipendie-
och forskningsmedel från de
Adlerbertska Stiftelserna.

AXEL ADLER, DONATOR

AXEL IVAR BONDE ADLER (1878-1966) växte upp, som äldst av fem syskon, i en familj som drev en liten mejeri-rörelse och mjölkhandel i Göteborgstrakten. Detta företag utgjorde grunden för Axel Adlers verksamhet under ett halvt sekel. Han upplevde redan som sjuårig en ekonomisk "väckelse" med en personlig insikt i värdet av sparsamhet. Denna sparsamhet, i kombination med en vilja att investera, blev en markant grundprincip för resten av hans liv och gärning.

Vid 15 års ålder blev Axel Adler anställd som kontorist i familjens företag Jamab. Företaget växte och omfattade 22 ismejerier och ett femtiotal mjölkbutiker, när det ombildades till ett aktiebolag år 1903, där Axel Adler blev direktör 24 år gammal. Efter ytterligare ett par års hårt arbete lämnade han direktörsposten i firman. Han reste i Europa och startade bland annat en biografverksamhet i Wien, innan han återvände till Sverige. Här utbildade han sig till agronom vid Alnarps lantbruksinstitut, där han också träffade sin blivande hustru Rut Hallenborg. Tillsammans köpte de en gård utanför Göteborg, där de omsatte och förmedlade sina kunskaper om modernt jordbruk. De öppnade ett folkbibliotek och höll seminarier i många ämnen: ekonomi, politik och psykologi såväl som litteratur, konst och musik. Gården blev ett centrum för nya idéer, dit föredragshållare kom från hela Norden.

Axel Adler blev 1910 åter direktör i familjeföretaget, som genomgick stora förändringar under hans ledning. Han köpte ut sina syskon, och utvecklade verksamheten genom att köpa upp flera andra mejerier och mjölkbutiker samt även Rosenlunds Ångbageri. Han samlade sedan verksamheten till ett bolag under namnet Arla. Arla utvecklades till att hantera det mesta av mjölkdistributionen i Göteborg. I mitten på 30-talet sålde Axel Adler Arla till kooperationen. Efter försäljningen investerade Axel Adler sina tillgångar bland annat i Rederi AB Transatlantic och i Göteborgs Handelsbank. I båda företagen satt han i styrelsen, under en period också som ordförande.

Under den senare tiden som ägare av Arla började den då 47-årige Axel Adler studera vid Handelshögskolan i Göteborg. Han tog civilekonomexamen och blev nära knuten till skolan, både som hedersmedlem i kåren och sedermera som ledamot i skolans styrelse. Han var aktiv i byggkommittén när skolans första byggnad på Vasagatan 3 uppfördes på 50-talet. Strax före sin död blev Axel Adler utnämnd till hedersdoktor vid Handelshögskolan, vilket han var mycket stolt över.

Axel Adler var en stor beundrare av den socialdemokratiska finansministern Ernst Wigforss och hans samhällstänkande. Detta inspirerade Axel Adler till det som blev hans största och mest omfattande investering och samhällsengagemang. Under åren 1945-59 donerade Axel Adler pengar och aktier för bildandet av de sex Adlerbertska stiftelserna; Adlerbertska Stipendiestiftelsen, Adlerbertska Premiestiftelsen, Adlerbertska Hospitiestiftelsen, Adlerbertska Studentbostadsstiftelsen, Adlerbertska Elevbostadsstiftelsen och Adlerbertska Forskningsstiftelsen. Namnet Adlerbert har sedan gammalt förekommit i slakten. Axel Adler valde att ge stiftelserna det namnet och sent i livet bytte han också själv namn till Adlerbert. Stiftelsernas huvudändamål är att understödja utbildning och forskning i Göteborg. I över ett halvt sekel har dessa stiftelser delat ut betydande summor till gymnasieelever, studenter och forskare.

Axel Adler hade en vision om Göteborg som en levande universitetsstad där ungdomen hade tillgång till ett rikt kunskaps- och kulturliv. De Adlerbertska stiftelserna blev hans sätt att försöka förverkliga denna vision.

*De Adlerbertska Stiftelserna önskar dig lycka till
med dina fortsatta studier eller din forskning.*